

Streszczenie pracy doktorskiej

Wojciech Duszyński, *Ifikrates i inni strategowie ateńscy w IV w. przed Chr. Studium roli dowódców wojskowych w demokratycznym społeczeństwie*. Promotor dr hab. Sławomir Sprawski, prof. UJ.

Data: 01. 09. 2020

Dysertacja stanowi omówienie postaci Ifikratesa z Aten – ważnego dowódcy pierwszej połowy IV w. przed Chr., wielokrotnie piastującego urząd stratega w ojczystym mieście. Praca składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza stanowi rekonstrukcję kariery wojskowej postaci. Natomiast druga obejmuje porównanie Ifikratesa z innymi znanymi greckimi wodzami okresu, oraz refleksję nad zagadnieniem aktywności politycznej ateńskich strategów IV stulecia. Chodzi tu przede wszystkim o problemy lojalności wodzów wobec własnej polis (zwłaszcza w kontekście podejmowania przez nich służby najemnej na rzecz państw obcych) oraz ich roli w procesie decyzyjnym w Atenach.

Obecnie większość uczonych przychyliła się do opinii, że w trakcie IV w., doszło do znaczącego osłabienia pozycji wodzów (nazwanych strategami) na rzecz cywilnych mówców. Analiza materiału źródłowego, dotyczącego karier dowódców, zaprezentowana w rozprawie poddaje pod wątpliwość tą hipotezę. Ifikrates oraz inni znani nam dowódcy aktywnie uczestniczyli bowiem w życiu swojej polis, nie stroniąc się od przemawiania publicznego i innych metod kształtowania opinii rodaków w sprawach politycznych. Odgrywali również zasadniczą rolę w podejmowaniu decyzji związanych z prowadzeniem wojen oraz obronnością państwa. Jednym z wyrazów tego mogło być przeprowadzenie zmian w uzbrojeniu, nazywanych wspólnie reformą Ifikratesa.

Na szczególną uwagę zasługują zagraniczne kontakty strategów, nawiązywane przez nich przy różnych okazjach (zarówno podczas pełnienia ateńskiego urzędu jak i w trakcie służby najemnej) z obcymi władcami. Wydaje się, że odpowiednio wykorzystane, znacząco wzmacniały pozycje dowódców w Atenach, choć mogły również stać się obiektem podejrzeń ze strony rodaków. Owe koneksje spotkały też się z niejednoznacznymi ocenami współczesnych badaczy. Niekiedy byli (i są) oni skłonni określać Ifikratesa i innych ateńskich strategów mianem kondotierów. Inni uczeni polemizują z takim stanowiskiem, podkreślając lojalność dowódców względem ojczystej polis. Wydaje się jednak, iż trudno dokonywać takich rozstrzygnięć, z uwagi na prawdopodobne nieco odmienne pojmowanie zdrady przez antycznych Greków, w porównaniu do ludzi współczesnych.

W. Duszyński

A summary of the Phd thesis

Wojciech Duszyński, Iphicrates and other Athenian *strategoí* of the 4th c. B.C. A study of the military commanders' role in the democratic society. Supervisor: dr hab. Sławomir Sprawski, prof. UJ.
Date: 01. 09. 2020

This thesis gives an overview of Iphicrates of Athens – an important military commander in the first half of the 4th c. B.C., who frequently held the *strategos'* office in his native city. The whole work consists of two main parts. The first one presents a reconstruction of generals' career. It is followed by a comparison of Iphicrates with other known Greek military leaders, and a reflection on political activity of *strategoí* in the 4th c. This problem includes questions about loyalty of commanders to their own *polis* (especially in the context of their mercenary service), and their role in the Athenian decision-making.

Today the majority of scholars are of opinion that in the 4th c. there happened a significant fall of military leaders' position in favour of civilian *rhetoíes*. Yet the analysis of source material, dealing with commanders' careers, puts into question this hypothesis. We can find Iphicrates and other generals actively engaged in Athenian civic life, speaking in public and using other methods of shaping opinions of their compatriots. They still played a crucial role in the making of decisions about waging wars and defence of the state. The changes in armament contemporary called the Iphicrates reform may be an example of that.

Contacts of *strategoí*, established in different situations (both in the Athenian and mercenary service) with foreign rulers, deserve a particular attention. It appears that, if rightly used, they could have significantly strengthen the position of commanders in their city. For the other hand they could possibly arouse suspicion of fellow-countrymen. Those connexions also were differently judged by modern scholars. Some of the were (and still are) eager to describe Iphicrates and other leaders as *condotierri*. Other scholars polemicize with such opinion, and stress out the loyalty of generals to their *polis*. However, it may be impossible to make such assessments, due to probable difference in understanding of treason between ancient Greek and modern eras.

